

- rallentando** *it.* – palaipsniui lėtinant, sulaikant, vėluojant
(t. p. *ritardando*)
- rapidamente, rapido** *it.*, **rapide** *pranc.*, **rapidly** *angl.* – greitai, veržliai, sparčiai
- rapprochant** *pranc.* – artinantis
- raramente, raro** *it.* – retai, retkarčiais
- rascher** *vok.* – greičiau
- rattamente, ratto** *it.* – greitai, gyvai
- rattenendo, rattenuto** *it.* – sulaikant, stabdant
- rauschend** *vok.* – triukšmingai
- ravvicinando** *it.* – artinantis
- ravvivando** *it.* – gyvinant, greitinant
- rebondir** *pranc.* – tvykstelėti su nauja jėga
- rechte gemächlich** *vok.* – neskubant
- recisamente** *it.* – aštriai, ryžtingai
- recitando, recitato** *it.* – pasakojant, deklamuojant
- recte et retro** *lot.* – į priekį ir atgal (veidrodinio kanono atlikėjui)
- recueilli** *pranc.* – susikaupus
- redoubler** *pranc.* – dvejinti instrumentų arba balsų sudėtį
- rein stimmen** *vok.* – tiksliai suderinti
- repetatur** *lot.*, **répéter** *pranc.* – kartoti
- replicando, replicato** *it.* – kartojant
- replicatamente** *it.* – pakartotinai
- reprendre** *it.* – grįžti prie pirmykščio tempo
- reprendre** *pranc.* – iš naujo, kartoti, vėl pradėti
- reprenez** *pranc.* – pradėkite iš naujo
- r. le mouvement – grįžti į ankstesnį tempą
(plg. *a tempo it.*)
- religioso** *it.* – religingai, pamaldžiai
- resigné** *pranc.* – nuolankiai, paklusniai
- résolu** *pranc.*, **resolutely** *angl.* – ryžtingai
- Resonanztisch** *vok.* – [skambinti] prie dekos (viršutinės arfos rémo kraštinės)
- restez** *pranc.* – ta pati styga, ta pati pozicija; *paž.* „pasilikite“
- restringendo** *it.* – greitinant, gyvinant, atliekant veržliau
(t. p. *stringendo*)
- retard** *angl.*, **retarder** *pranc.* – lėtinti
- retardant** *pranc.*, **retarding** *angl.* – lėtinant

retenir *pranc.* – sulaukyti

retenu *pranc.* – santūriai, saikingai

revenez *pranc.* – grįžkite

r. **peu á peu au premier mouvement** – palaiapsniui grįžkite
į pradinį tempą

revenir au mouvement *pranc.* – pirmykščiu tempu

rêveusement *pranc.* – svajingai

rhythmic *angl.*, **rhythmisch** *vok.* – ritmiškas, ritmiškai

ricochet *angl.*, *pranc.* – rikošetas (garso išgavimo būdas griežiant strykiniais muzikos instrumentais, kai po kiekvieno garso strykas kelis kartus lengvai atšoka nuo stygos)

▷ **à ricochet** *pranc.* – šokčiojant, rikošetu

▷ **in a ricochet** *angl.* – šokčiojant, rikošetu

ridendo *it.* – linksmi, džiaugsmingai

rigorosamente, rigoroso *it.* – griežtai, rūščiai, tiksliai
laikantis ritmo ir tempo

rilasciando *it.* – silpninant garsą, lėtinant tempą, laisviau

rilevato *it.* – pabrėžiant, iškeliant

rimbombare *it.* – dundėti, griausti

rimettendo *it.* – grįžtant į ankstesnįjį tempą

rim shot *angl.* – tuo pačiu metu smūgiuoti per būgno
membraną ir lanką

rinforzando *it.* – stiprinant, pabrėžiant, akcentuojant, darant
staigų *crescendo* (t. p. **sforzando**)

rinforzare *it.* – stiprinti, pabrėžti, forsuoti (t. p. **forzare**,
sforzare)

rinforzato *it.* – dar stipriau, garsiau, labiau pabrėžiant

ripieno *it.* – antrieji balsai

r. **violinist / cellist** – orkestro smuikininkas / violončelininkas, negrojantis *solo*

riposato *it.* – nurimus, ramiai

riprendere *it.* – vėl paimti [instrumentą, surdiną ir pan.]

risentito *it.* – šiltai, su įkarščiu

risolutamente, risoluto *it.* – ryžtingai, energingai, tvirtai,
drąsiai

risonare *it.* – aidėti, skambėti, skardėti

ristringendo *it.* – greitinant, gyvinant, atliekant veržliau
(t. p. **stringendo**)

risvegliando, risvegliato *it.* – tarsi pabundant, atgyjant

sonante *it.* – skambiai, skardžiai

sonare *it.* – skambinti, groti, griežti

s. a libro aperto, s. alla mente – groti iš natų, nepasirengus

sonevole *it.* – skambiai

sonoramente, sonoro *it.*, **sonore** *pranc.* – skardžiai, skambiai, visu balsu

sons bouchés, sons etouffés *pranc.* – uždari garsai

(prislopinti valtornos garsai, gaunami dešinės rankos plaštaka užkišant žiotis)

sopra *it.* – sukryžiuoti rankas (skambinant fortepijonu), *paž.* „viršuje“, „ant“

s. una corda – griežti viena styga (t. y. nuspausti f-no kairįjį pedalą)

▷ **come s.** – griežti kaip anksčiau

sordamente, sordo *it.* – blausiai, dusliai

sordin||a¹⁰ *it.* – surdina; ~e – surdinos

sordino *it.* – [styginių ir pučiamųjų instrumentų] surdina, [mušamųjų instrumentų] dempferis; ~i – surdinos

▷ **con s.** – su surdina

▷ **mettere la s.** – įdėti surdiną

▷ **senza s.** – be surdinos

▷ **togliere la s.** – išimti surdiną, nuimti surdiną

sordinare *it.* – duslinti

sordinato *it.* – duslinant (būgną mušti lazdele ar šluotele, kita ranka prisiliečiant prie membranos)

Sordinen auf *vok.* – įdėti surdinas, uždėti surdinas

Sordino *vok.* – surdina

sospirando, sospiroso *it.* – dūsaujant

sostenuto *it.* – santūriai (išlaikant garsų vertes, sulaikant tempą)

sotto *it.* – sukryžiuoti rankas (skambinant fortepijonu), *paž.* „apačioje, žemiau“

s. voce – pusbalsiu

soudain *pranc.* – staiga, ūmai

souple *pranc.* – lanksčiai, minkliai

sourd *pranc.* – duslus, prislopintas

s. et en s'éloignant – prislopintai, lyg tolstant

¹⁰ **sordin||a**, ~e yra taisyklingos akademinės italų kalbos žodžio formos, tačiau muzikoje dažniausiai vartojamos žodžio formos **sordin||o**, ~i.

- sourdement** *pranc.* – dusliai, prislopintai
- sourdine** *pranc.* – (styginių ir pučiamųjų instrumentų) surdina, (mušamųjų instrumentų) dempferis
- ▷ **avec s.** – su surdina / dempferiu
  - ▷ **mettre la s.** – įdėti surdiną
  - ▷ **ôter la s.** – išimti surdiną
  - ▷ **sans s.** – be surdinos / dempferio
- soutenu** *pranc.* – santūriai (išlaikant garsų vertes, sulaikant tempą)
- spandendo** *it.* – plečiant, didinant
- speditamente** *it.* – greitai, vikriai
- spedito** *it.* – greitai, vikriai
- sperdendosi** *it.* – lėtinant tempą ir tildant garsą (t. p. **morendo**)
- spianoto** *it.* – lygiai, natūraliai, be efektų
- spiccato** *it.* – [griežti] *spiccato* (garsą išgauti leidžiant strykui kristi ant stygos, nuo kurios šis tuoj pat atšoka)
- spiegando** *it.* – vis garsiau
- spielend** *vok.* – žaismingai
- spigliatamente, spigliato** *it.* – laisvai, nesivaržant
- spinnen** *vok.* – filiruoti [garsą]
- spiritoso** *it.* – karštai, energingai, gyvai
- spirituale** *it.* – pamaldžiai
- spitzig** *vok.* – aštriai
- splendidamente, splendido** *it.* – žėrinčiai, iškilmingai, prašmatniai
- sprechend** *vok.* – pasakojant, kalbant
- Springbogen** *vok.*, **springing bow** *angl.* – sotijė (labai lengvas ir greitas šokčiojantis *spiccato*; plg. **sautillé** *pranc.*)
- staccare** *it.* – atskirti
- staccato** *it.* – atlikti atskirais (nesujungtais), greit nutraukiamais garsais
- staccatissimo** *it.* – atlikti labai dideliu *staccato*
- stark** *vok.* – stipriai, galingai
- steigernd** *vok.* – didinant, plečiant, stiprinant
- stendendo** *it.* – tęsiant, lėtinant
- stentando** *it.* – svariai, sulaikant, vėlinant (turi artikuliacijos reikšmę, panašią į *pesante*)
- steso, steso moto** *it.* – ištęstai

E

- efektingai** – (*virtuoziškai, su blizgesiu*) brillante
egzaltuotai – esaltato
ekscentriškai – (*keistai, savitai*) bizzarro, alla bizzarra
ekspansyviai – espansivo
ekspresyviai – (*išraiškingai*) con espressione, espressivo
 ▷ **labai e.** – con espressione intensa
ekstravagantiškai – (*įnoringai, įmantriai*) stravagando, stravagante
elegantiškai – elegante, con eleganza; (*grakščiai, dailiai*) galantemente, galante
elėgiškai – elegiaco
energingi – con energia, energico; (*žvaliai*) con vigore, vigoroso, vigorosamente; (*ryžtingai, tvirtai, drąsiai*) risolutamente, risoluto; (*su įkarščiu, karštai, gyvai*) con spirito, spiritoso
entuziastingai – (*džiaugsmingai*) entusiastico

F

- fanatiškai** – fanatico
filiruoti – filare
forsuojant – (*staigiai akcentuojant*) con sforzo; (s)forzando, (s)forzato
forsuoti – (*staigiai akcentuoti*) (s)forzare; (*stiprinti, pabrėžti*) rinforzare
frazuoti||ti – fraseggiare
 ▷ **ryšikiai / aiškiai frazuojant** – frase, fraseggiando

G

- gailestingi** – (*jaudinančiai, pagarbiai*) pietosamente, pietoso
gailiai – (*graudžiai, verksmingai*) con lacrima; (*liūdnai, sielvartingai*) con tristezza; tristemente; (*liūdnai, graudžiai*) dolendo, dolente; (*graudžiai*) lagnevole; (*graudžiai*) piangendo, piangevole, piangevolmente
gaiviai – (*žvaliai*) con freschezza, frescamente, fresco
gailima – (*įmanoma*) possibile
 ▷ **kiek g.** – possibilmente, quanto possibile

- galingai** – (*labai garsiai*) con forza; (*tvirtai, ištvėringai*) robustamente, robusto
- ganà** – (*veikiau*) piuttosto
- g. lėtai** – piuttosto lento
- garbūngai** – (*rimtai*) con dignità
- gašiai** – forte; (*visu balsu*) a voce piena; (*triukšmingai*) strepitando, strepito, strepitoso; viva voce
- ▷ **iš karto g.** – forte subito
  - ▷ **labai g.** – fortissimo, (*galingai*) con forza
  - ▷ **tą patį gašą atlikti tyliai ir tuoj pat g.** – piano forte
  - ▷ **vidutiniškai g.** – mezzo forte
- garsiaū** – più forte; (*skambiau*) più sonante
- ▷ **kiek gālīma g.** – con tutta forza, forte possibile, fortissimo possibile, più forte possibile
  - ▷ **vīs g.** – spiegando
- garsiausiai** – fortissimo, fortissimo
- gedulingai** – funebre; (*liūdnai, niūriai*) funesto
- gęstant** – (*blankstant*) stingendo, stinguendo
- gėsti** – (*tilti, silpti*) smorzarsi
- giedrai** – (*šviesiai*) sereno
- gyvai** – (*judriai*) animatamente, animato, animoso, con moto, mobile, mosso, vivente;
- (*lengvai, mikliai*) con destrezza, destramente, destro;
- (*greitai, sparčiai*) con prontezza, prontamento, pronto;
- (*greitai*) con rattezza, rattamente, ratto, vivace, vivamente, vivo; (*karštai, energingai, su įkarščiu*) con spirito, spiritoso; con vivezza; (*linksmi, žaismingai*) gaio;
- (*budriai, šviežiai*) svegliando, svegliato;
- (*guviai, laisvai*) svelto
- ▷ **labai g.** – molto allegro, allegro vivace
  - ▷ **ne taip g.** – meno mosso
- gyviaū** – più mosso
- ▷ **šiek tiek g. už andante** – andante con moto
- gyvinant** – animando; avvivando; (*greitinant*) ravvivando;
- (*greitinant, atliekant veržliau*) restringendo, restringendo
- glebiai** – (*minkštai*) floscio; (*silpnai*) infermo;
- (*minkštai, moteriškai*) effeminatamente, con effeminatezza;
- (*tingiai, vangiai*) con indolenza
- gnábyti:**
- ▷ **pirštai g.** – pizzicare

K

kadeñcija – cadenza

kaimiėtiškai – (*paprastai*) alla rustica, rustico; (*grubiai, ūiurkūčiai*) villareccio, villereccio, villesco

kaĩp – a; alla; come; quanto; quasi

k. áidas – quasi eco

k. anksčiaũ – come sopra

k. aukūčiaũ – ut supra *lot.*

k. gālima anksčiaũ – (*nedelsiant*) quanto prima

k. gitarà – quasi chitarra

k. hĩmna – come un inno

k. iš pradūiũ – come prima

k. yrà – (*kaip paraūyta, be ornamentavimo*) come stà

k. kadeñcijà – a cadenza

k. mārūū – alla marcia

k. paprastai – come al solito

k. patogũ – a suo comodo

k. polonėza – alla polacca

k. reĩkiant – (*puikiai, tinkamai*) a garbo

k. sapnė – (*svajingai*) come in sogno

k. siciliāna – alla siciliana

k. varpũ – alla campana

kaĩbant – parlando, parlante

▷ taĩsi k., pāsakojant – narrante, narrativo

kāmeriškai – alla camera

kaprizĩngai – (*laisvai, ĩnoringai*) a capriccio,

capricciosamente, capriccioso; (*ĩmantriai, keistai*)
ghiribizzoso

karčiaĩ – (*sielvertingai*) amaramente, amareggiato, amaro;

(*liũdnai, skausmingai*) luttuoso, luttuosamente

karikatũriškai – (*ūarūuojant*) alla pulcinella

karĩngai – (*vaidĩngai*) bellico, bellicosamente, bellicoso;

guerriero; (*ryūtingai, verūliai*) marziale

kāriškai – (*karinės muzikos stiliumi*) alla militare,

militarmente

kařtligiškai – (*greitai ir jaudinančiai*) febbrilmente

karūtai – (*aistringai*) appassionato, con voglia; (*ugningai*)

ardente, caldamente; (*ugningai, su uūsidegimu*) con calore,

calorosamente; (*su įkarščiu, energingai, gyvai*) con spirito, spiritoso; (*aistringai, staigiai, nesuvaldomai*) con veemenza; (*neramiai, su jauduliu*) concitato; (*liepsningai*) fervidamente, fervido; (*aistringai, staigiai, nesuvaldomai*) veemente
 ▷ **labai k.** – (*labai aistringai*) con desiderio intenso

kartójan̄t – replicando, replicato

kartójim̄as:

▷ **daugiakārtis, greĩtas v̄ieno gārso, interv̄alo ar akòrdo k.** – tremolo

kartù – assieme; col(l); colla; insieme

k. su balsù, s̄ekant bals̄a – colla voce

k. su bosù – col(l) basso

k. su fagòtais – coi fagotti

k. su fleit̄a – col(l) flauto

k. su pagrindin̄e p̄artija – colla parte

k. su smuĩk̄ais – coi violini

k. su trimit̄ais – colle trombe

▷ **vis̄i k.** – tutti insieme

keĩčiant – alterando; (*varijuojant, įvairinant*) variando, variato

k. teĩp̄a – cambiando il tempo

keistaĩ – (*savitai, ekscentriškai*) bizzarro, alla bizzarra, con bizzaria; (*įmantriai, kaprizingai*) ghiribizzoso

keĩsti į – muta in

keĩsti teĩp̄a – cambiare il tempo

k̄er̄inč̄iai – con incanto

keĩčiant – appenato

ketur̄i – quattro

ketur̄iems bals̄ams – a quattro voci

ketur̄ióms raĩkoms – a quattro mani

k̄iek – quanto

k̄iek įm̄anoma, k̄iek ḡalima – possibilmente, quanto possibile

kiet̄ai – (*aštriai, šiurkščiai*) aspramente, aspro;

(*stipriai*) bussato; (*šiurkščiai*) duramente

kil̄niai – (*taur̄iai, didžiadvasiškai*) con magnanimitá, magnanimo; con mobilità; generoso; (*didingai, didžiadvasiškai, kil̄niai, iškil̄niai, prabangiai*) magnificamente, magnifico; (*taur̄iai*) nobile, nobilmente